

T. Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35-45
Ügyszám: IV/1577-1/2019.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 5 7 7 - 2 / 2019	
Erkezett: 2019 NOV 13.	
Példány:	/
Melléklet:	/ db
Kezelőiroda: 	

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján, a T. Alkotmánybíróság hiánypótlási felhívására, határidőben, az alábbi

kiegészített alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a **Budapest Környéki Törvényszék 5.Bpkf.541/2019/2. számú végzése** alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg, valamint ennek folytán kérem a Budapest Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjának **14.Bv.3517/2018/11. számú végzésének** megsemmisítését is és ennek nyomán kérem a bíróság új eljárásának lefolytatását.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

I. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

1) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Alulírott [redacted] (sz. [redacted])
lakcím: [redacted] (Tartozkodási helye: Váci Fegyház és Börtön) jogi képviselőm útján az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kártalanítási kérelmet nyújtottam be 2018. augusztus 3-án (a Bv. Tv. 144/B § szerinti panasz 2018.07.30-án került benyújtásra), a 2017. augusztus 12. és 2018. augusztus 1. közötti időszak vonatkozásában, mely időszakból a T. Törvényszék a **2017. augusztus 12. napjától 2018. április 25. napja** közötti időtartam vonatkozásában érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

A T. Törvényszék a tárgyidőszakot arra vonatkozóan utasította el érdemi vizsgálat nélkül, hogy álláspontja szerint a vizsgált időszak csak a panasz benyújtását megelőző három hónapra terjed ki. Indokolásul előadta, hogy „A bíróság álláspontja szerint a panasz eljárás az elítélt alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményeinek a megváltoztatására, illetőleg megszüntetésére szolgál, szorgalmazta az elítélt elhelyezési körülményeinek parancsnoki intézkedések útján történő javítását. A jogszabály fentiekben hivatkozott szakasza értelmében, ha az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmény hosszabb időn át fennáll, három hónapon belül újabb panaszt előterjeszteni nem kell.” Ezutóbbi fordulatnál a jogalkotó szándéka és az ellenkezőből következtetés elve szerinti értelmezés alapján az következik, hogy az elítéltnak a hosszabb időn át fennálló alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítási kérelméhez kapcsolódóan háromhavonta panasz formájában sérelmeznie kell az általa kifogásolt elhelyezési körülményeket. Jelen ügyben a fogvatartott védője nem indokolta, hogy

a panasz előterjesztése előtti időszakban milyen okból nem élt a panaszjogával, és ennek okát a bíróság sem tudta feltárni, így a panasz benyújtásának az önhibából történő elmulasztása az elítéltnak felróható. E mulasztásával az elítélt nem törekedett az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményeinek a megszüntetésére, s e magatartása a teljes kérelmezett időszakra nézve a kártalanítás megállapításának az akadályát képezi. Mindezek alapján — az elítélt önhibából eredő mulasztása miatt — a kártalanítás megállapításának kizárólag az elítélt védője által benyújtott, a sérelem megszüntetését célzó panaszt megelőző három hónapra van lehetőség, ugyanis a panasz folytán a fogvatartott által kifogásolt körülményekben ennyi ideig nem történt változás. Az elítélt a panasz benyújtásával összefüggésben önhibából eredően tétlen maradt, ezáltal nem tett eleget a kártalanítási igény érvényesítésének a törvényi feltételét képező, a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdésében előírt panasz előterjesztési kötelezettségének, így a bíróság a három hónapnál korábbi fogvatartási körülményeit nem értékelte.”

A fenti végzés ellen határidőben fellebbezést terjesztettem elő jogi képviselőm útján, melyben előadtam, hogy álláspontom szerint ez a Bv. tv. 10/A § (6) bek. téves jogértelmezése. A jogszabályhely 3. mondata így szól: „Ha az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmény hosszabb időn át fennáll, három hónapon belül újabb panaszt előterjeszteni nem kell.”. Ebből a mondatból téves, a logika és a nyelvtan szabályainak ellentmondó a T. Bíróság azon következtetésének levonása, hogy három havonta új kérelmet kellene előterjeszteni. A T. Bíróság a kérdéses időszak elutasítását erre a téves jogkövetkeztetésre alapította. Emiatt kértem a fellebbezett végzés megváltoztatását, az eredeti kártalanítási kérelem érdemi elbírálását, kártalanítás megállapítását kérve, másodlagosan, amennyiben a megváltoztatásra nincs mód, a fellebbezett végzés hatályon kívül helyezését és az I. fok új eljárásra utasítását.

A fellebbezett elsőfokú végzést a Törvényszék másodfokú tanácsa helybenhagyta.

2) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az **Abtv. 27. § b) pontjában, a 30. § e) pontjában és 31. §-ában** foglaltakra hivatkozva kijelentem, hogy az ügyben jogorvoslati jogaimat kimerítettem, további, érdemi és hatékony jogorvoslat a magyar jogszabályok szerint részemre biztosítva nincs. **Az Abtv. 27. §-ban** foglaltaknak megfelelően a támadott döntés, az eljárást véglegesen lezáró, érdemi döntés, mely ellen – az alkotmányjogi panaszt leszámítva – belföldi jogorvoslatnak helye nincs.

Ügyemben a Budapest Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjának **14.Bv.3517/2018/11.** számú végzése ellen fellebbezést terjesztettem elő, a fellebbezett végzést a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság az **5.Bpkf.541/2019.** számú végzésével helybenhagyta. Erre tekintettel – mivel így más jogorvoslati lehetőség már nem áll fenn – az Alkotmánybírósághoz fordulok.

Az **Ügyrend 26. § (2) bekezdésére** figyelemmel kijelentem, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban, arra törvényi lehetőség sincsen.

Perújítást nem kezdeményeztem.

3) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján nyilatkozom, hogy a Budapest Környéki Törvényszék **5.Bpkf.541/2019.** számú, másodfokú, jogerős végzését 2019. május 28. napján, postai úton kézbesítették a jogi képviselő részére, így az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) megtartásra került, az alkotmányjogi panasz a törvényes határidőn belül kerül benyújtásra.

4) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az **Abtv. 27. § -ban foglaltakra** hivatkozással kijelentem, hogy az egyedi ügyben való érintettségem megállapítható, mert a kártalanítási ügy elítélt/kérelmezője voltam. Ezt a csatolt ítéletekkel igazolom.

Alulírott [REDACTED] ([REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] Tartozkodási helye: Váci Fegyház és Börtön) jogi képviselőm útján az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kártalanítási kérelmet nyújtottam be 2018. augusztus 3-án (a Bv. Tv. 144/B § szerinti panasz 2018.07.30-án került benyújtásra), a 2017. augusztus 12. és 2018. augusztus 1. közötti időszak vonatkozásában, mely időszakból a T. Törvényszék a **2017. augusztus 12. napjától 2018. április 25. napja** közötti időtartam vonatkozásában érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A T. Törvényszék a tárgyi időszakot arra vonatkozóan utasította el érdemi vizsgálat nélkül, hogy álláspontja szerint a vizsgált időszak csak a panasz benyújtását megelőző három hónapra terjed ki. A végzés ellen fellebbezést nyújtottam be, melyben előadtam, hogy a T. Törvényszék végzése helytelen jogértelmezésének az eredménye. Az elsőfokú végzést a másodfokú tanács helybenhagyta.

5) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Álláspontom szerint a panasz benyújtásának gyakoriságát illetően kötelezettséget nem ír elő a Bv. tv. szövege, csupán azt fogalmazza meg, hogy amennyiben az ismételt kártalanítás iránti kérelem benyújtására a korábbi kérelemhez képest három hónapon belül került sor, abban az esetben a kérelmező mentesül a panasz benyújtási kötelezettség, mint eljárásjogi feltétel alól. A jogként biztosított lehetőséget nem lehet kötelezettséggként értelmezni anélkül, hogy az ténylegesen kötelezettséggént megfogalmazásra kerülne a jogszabályban.

Magyarország Alaptörvény 28. cikke értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Álláspontom szerint a Budapest Környéki Törvényszék **5.Bpkf.541/2019/2. számú**, másodfokú végzése nem felel meg a fent leírt céloknak, és miután a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni, így az **5.Bpkf.541/2019/2. számú** végzésben alkalmazott jogértelmezés felveti az alaptörvény-ellenességet.

II. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

1) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az **Alaptörvény B. cikk. (1) bekezdésében** foglalt jogállamiság követelménye.

Az **Alaptörvény I. cikkben** foglalt, az alapjogok korlátozhatóságának követelménye

Az **Alaptörvény II. Cikkben** foglalt, emberi méltósághoz való alapjog érvényesülésének követelménye.

Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése, mely szerint senkit sem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.

Az **Alaptörvény E Cikk (1) bekezdése** szerinti, a jogbiztonság alkotmányos követelménye.

2) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Ahogy azt fentebb is jeleztem, álláspontom szerint a Szegedi Törvényszék **5.Bpkf.316/2019/2. számú**, másodfokú végzése nem felel meg a kártalanítás jogintézményéhez kötődött céloknak, és miután a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni, így az 5.Bpkf.316/2019/2. számú végzésben alkalmazott jogértelmezés felveti az alaptörvény-ellenességet, *mivel az eljáró Törvényszék tévesen értelmezte a Bv. tv. rendelkezéseit, ami az Alaptörvény E Cikk (1) bekezdése szerinti, a jogbiztonság alkotmányos követelményét sérti.*

Az Alkotmánybíróság már a 9/1992. (I. 30.) AB határozatában megállapította, hogy: „A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.” A 11/1992. (III. 5.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „[a] jogbiztonság megköveteli a jogszabályok olyan világos és egyértelmű fogalmazását, hogy mindenki, akit érint, tisztában lehessen a jogi helyzettel, ahhoz igazíthassa döntését és magatartását, s számolni tudjon a jogkövetkezményekkel. Ideértendő az is, hogy ki lehessen számítani a jogszabály szerint eljáró más jogalanyok és állami szervek magatartását.”

A Bv. tv 2017. évi módosításával bevezetett kártalanítás jogintézménye éppen az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésének – és ezzel együtt a már írt Emberi Jogok Európai Egyezménye 3. cikkének – megsértését kellene, hogy ellensúlyozza. Alapvető cél kellene, hogy legyen a már elszenvedett jogsérelem kompenzálása, a Bv. tv-ben megfogalmazott szabályok keretei között – természetesen figyelembe véve a módosító törvény Indokolásában foglaltakat is, hiszen így tud érvényre jutni a jogalkotó valódi akarata, és így lesz vélhetően összhangban a

preambulumban megfogalmazott céllal és az Alaptörvénnyel. Utólagosan kialakított, minden korábbi – és az Indokolásban megfogalmazott – jogértelmezéssel szembemenő joggyakorlat, melynek eredményeként rendkívül sok kártalanítási kérelem elutasítható – egyáltalán nem szolgálja a jogintézmény célját, sem az Alaptörvényben megfogalmazott jog érvényre juttatását, és a jogbiztonságot is veszélyezteti. Ehhez társul az eljárás jelentős elhúzódása, amely pedig a tisztességes eljáráshoz való alapjogot sérti.

A Budapest Környéki Törvényszék 5.Bpkf.541/2019/2. számú végzése álláspontom szerint téves jogértelmezésen alapul. Álláspontom szerint a kártalanítási panasz benyújtásának gyakoriságát illetően kötelezettséget nem ír elő a Bv. tv. szövege, csupán azt fogalmazza meg, hogy amennyiben az ismételt kártalanítás iránti kérelem benyújtására a korábbi kérelemhez képest három hónapon belül került sor, abban az esetben a kérelmező mentesül a panasz benyújtási kötelezettség, mint eljárásjogi feltétel alól. A jogként biztosított lehetőséget nem lehet kötelezettséggént értelmezni anélkül, hogy az ténylegesen kötelezettséggént megfogalmazásra kerülne a jogszabályban.

Magyarország Alaptörvény 28. cikke értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A T. Törvényszék téves, a magyar nyelvtan és a logika szabályainak ellentmondó jogértelmezéssel meghozott döntése így ellentétes Magyarország Alaptörvényével, hiszen nyilvánvalóan nem felel meg a józan észnek megfelelő jogértelmezés kritériumának.

Álláspontom alátámasztásául hivatkozom a **Budapest Környéki Törvényszék 10.Bv.1183/2018/2. sz.** végzésére, mely végzés a jelen ügy szempontjából releváns állásfoglalását a T. Törvényszék másodfokú tanácsa is osztott, **4.Bpkf.696/2019/2. sz.** végzésében.

Az Alaptörvény B. cikk. (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményét és Az Alaptörvény E Cikk (1) bekezdése szerinti, a jogbiztonság alkotmányos követelményét tehát a fentiek értelmében abban sértette a hivatkozott végzés, hogy tévesen értelmezte a Bv. tv. 10/A § (6) bek.-t úgy, hogy háromhavonta újabb és újabb kérelmet kellene előterjeszteni és emiatt a 2017. augusztus 12. napjától 2018. április 25. napja közötti időtartam vonatkozásában érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Aggályosnak tartom a jogbiztonság szempontjából, hogy ugyanezen Törvényszék másik tanácsa következetesen helyesen értelmezi a jogszabályt és hoz ennek megfelelő végzéseket, míg a jelen ügyben eljáró tanács helytelen jogértelmezést követ. A Törvényszék ezen „kettős” jogértelmezési gyakorlata sérti a jogállamiság és a jogbiztonság alkotmányos követelményeit.

Ennek bizonyításaként becsatolom ugyanezen **Törvényszék 10.Bv.1183/2018/20. sz.** végzését, mely Végzés 5-6. oldalán pontosan le van vezetve és megállapítást nyert, miért nem kötelező a

Bv. tv. 144/B.§ szerinti panasz 3 havonkénti benyújtása: „A panasz benyújtásának gyakoriságát illetően kötelezettséget nem ír elő a jogszabály szövege, csupán azt fogalmazza meg, hogy amennyiben az ismételt kártalanítás iránti kérelem benyújtására a korábbi kérelemhez képest három hónapon belül került sor, abban az esetben a kérelmező mentesül a panasz benyújtási kötelezettség, mint eljárásjogi feltétel alól. A jogként biztosított lehetőséget nem lehet kötelezettséggént értelmezni anélkül, hogy az ténylegesen kötelezettséggént megfogalmazásra kerülne a jogszabályban” (a Végzés 5. oldalának 2. bekezdése, utolsó mondat). Erre tekintettel tehát a t. Törvényszék álláspontja: „az eljárásjogi feltételt egy panasz benyújtásával is teljesíti az elítélt” (6. oldal 2. bek.). „A kártalanítás jogintézmények célja az Emberi Jogok Európai Egyezménye 3. cikkének megsértésekor alkalmazandó hatékony és ésszerű jogorvoslat biztosítása a fogvatartottak számára, amely megfelel az Egyezmény 13. cikkében foglalt elvárásnak. A jogorvoslatnak gyakorlati szempontból is „hatékonnak” kell lennie, meg kell akadályoznia a további jogsértést, vagy annak folytatását, illetve megfelelő kártérítést kell biztosítania a már megvalósult sérelemért, ahogy azt az EJEB a Varga és mások kontra Magyarország egyesített ügyben megfogalmazta.

Ez a cél a jogszabály preambulumban is megjelenik, miszerint a jogalkotó célja egyebek mellett Magyarország nemzetközi jogi és európai uniós kötelezettségeinek figyelembevétele. Ezt a célt szolgálja a kártalanítás jogintézményének bevezetése, hogy a fogvatartottak hazai fórumokon kapjanak valódi jogorvoslatot, és **ne kelljen az EJEB-hez fordulniuk jogorvoslatért.**

A 23/2018 számú alkotmánybírósági határozatban megfogalmazásra került, hogy az a jogértelmezés, mely adott törvényi rendelkezés egyértelműnek vélt rendelkezésére hivatkozva a jogszabály célját figyelmen kívül hagyja, sértheti a tisztességes eljáráshoz való jogot, melyet nemzetközi egyezmények mellett az Alaptörvény szintén deklarál.”

„A józan ész alapján nem elvárható, hogy az elítélt a panasz eljárás eredménytelensége esetén is további panaszokat terjesszen elő.

A bíróság álláspontja szerint az eljárásjogi feltételt egy panasz benyújtásával is teljesíti az elítélt.”

Az **Alaptörvény I. cikkben** foglalt, az alapjogok állami védelmének követelménye, az **Alaptörvény II. Cikkben** foglalt, emberi méltósághoz való alapjog érvényesülésének követelménye, az **Alaptörvény III. cikk (1)** bekezdése, mely szerint senkit sem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni pedig abban az értelemben sérültek, hogy a **2017. augusztus 12. napjától 2018. április 25. napja** közötti időszakban a nem megfelelő fogvatartotti körülményekből fakadóan elszenvedett embertelen bánásmód, mely az emberi méltóságot sérti, nem került kompenzálásra kártalanítással, mivel a fent előadottak miatt a T. eljáró Törvényszék ezen időszakot érdemben nem is vizsgálta.

A fent előadottak értelmében, kérem tehát a 2017. augusztus 12. napjától 2018. április 25. napja közötti időszak fogvatartotti körülményeinek érdemi vizsgálatát és kártalanítás megállapítását.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

1) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozom, hogy nem kezdeményeztem a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

2) Az Abtv. 30. § b) pontjában foglaltakra hivatkozva kijelentem, hogy a panaszban felvetett konkrét alkotmányossági problémát az Alkotmánybíróság – legjobb tudomásom szerint – sem a konkrét ügyben, sem absztrakt vizsgálat keretében) érdemben nem vizsgálta és nem bírálta el.

3) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Az **Abtv. 51. § (1) és (3) bekezdése**, valamint az **Ügyrend 25. § (5) bekezdése és 27. § (1) bekezdése** alapján a jogi képviseletet ügyvédi meghatalmazással igazolom; benyújtás során a jogi képviselő az **Ügyrend 27. § (4) bekezdésében** foglaltak szerint járt el.

4) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Az adatkezelés körében úgy nyilatkozom, hogy az indítványozó nem közszereplő, nem járul hozzá adatai nyilvánosságra hozatalához, hozzájárul azonban az indítványában foglalt jogilag releváns tények, adatok és körülmények nyilvános közléséhez.

5) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Melléletek)

Budapest Környéki Törvényszék 5.Bpkf.541/2019/2. számú végzése	<u>Korábban becsatolt</u>
Budapest Törvényszékhez benyújtott fellebbezés	<u>Korábban becsatolt</u>
Budapest Környéki Törvényszék 14.Bv.3517/2018/11. számú végzése	<u>Korábban becsatolt</u>
Budapest Törvényszékhez benyújtott kérelem	<u>Korábban becsatolt</u>
Meghatalmazás	<u>Korábban becsatolt</u>
Budapest Környéki Törvényszék 10.Bv.1183/2018/20. sz. végzése	

Kelt: Budapest, 2019. november 8.

Dr. FAHIDI GERGELY
ügyvéd

képv.: dr. Fahidi Gergely, ügyvéd
h. dr. Lőrincz Éva Veronika alkalmazott ügyvéd

